

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยถือว่าการพัฒนาความสามารถในการคิดเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะการให้ผู้เรียนคิดเป็น วิเคราะห์เป็น สร้างองค์ความรู้ได้ จะส่งผลให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและเต็มศักยภาพ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาประชากร โดยควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย เพราะเด็กพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และบุคลิกภาพอย่างรวดเร็ว ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรก มีอิทธิพลอย่างยิ่งในการพัฒนา ในขั้นต่อไปและการจัดการศึกษาตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ข้อ 11 ว่าให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ และในมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 1) โดยกำหนดหลักการของการจัดการศึกษาปฐมวัย ว่า ให้พัฒนาเด็ก โดยเริ่มจากการพัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ กระตุ้นให้สมองได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่พัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ให้เป็นผู้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง ระวังแฉ้มใส สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ พัฒนาด้านสังคม โดยให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งพัฒนาสติปัญญา โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์บนวิถีชีวิตของเด็กตามสภาพครอบครัว บริบทชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย

ในสภาพจากการศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านหนองตะคร้อ อำเภอหนองหงส์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า มาตรฐานที่ 4 ตัวบ่งชี้ 4.3 ผู้เรียนมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2551 : 16) และจากการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้กิจกรรมสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในเชิงลึก พบว่าสื่อและวิธีการในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ยังมีลักษณะคงเดิม ซ้ำซากอยู่กับรูปแบบวิธีการเดิม คือ การใช้สื่อสำเร็จรูป ใช้ภาพประกอบ การเขียนบนกระดาน เป็นต้น จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นแสดง

ให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยยังขาดโอกาสในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องค้นคว้าหาวิธีการกระตุ้นและส่งเสริมคิดหาทวิวิธีการสอนให้ผู้ได้เรียน ได้ฝึกคิดและคิดอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นครูจึงมีบทบาทสำคัญในการเลือกสื่อการเรียนการสอน การสร้างสิ่งเร้าและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถ ใช้ความคิดจินตนาการเชิงสร้างสรรค์ มีแนวคิดแปลกใหม่ออกมาอย่างรวดเร็วและคิดหลากหลาย (ทิสนา แซมณี และคณะ. 2544 : 10)

อย่างไรก็ตามจากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ทบทวนเอกสารงานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีสรุปได้ว่าแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนั้น สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนและฝึกปฏิบัติทวิวิธี ถ้าส่งเสริมให้เด็กตั้งแต่เยาว์วัย ได้เท่าใดก็ยิ่งจะเป็นผลดีมากเท่านั้น ทอเรนซ์ (Torrance. 1965 : 102) เด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก ให้เจริญขึ้นด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรีโดยใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือ โฟรเบล (Frobel) ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้กิจกรรมสร้างสรรค์หรือกิจกรรมศิลปะ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จัดสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก และความคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 58) โดยได้กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ไว้ในตารางกิจกรรมประจำวันให้กับเด็กปฐมวัย นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งจุดประสงค์เพื่อพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และยังพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับสายตา ฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์ตรง เรียนรู้ผ่านการสังเกตและกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาจุดเชื่อมต่อ ของใยประสาทที่ใช้ในการคิดค้นประสาทที่เชื่อมโยงระหว่างเซลล์สมองจำนวนมากจะสามารถเรียนรู้ได้เร็วและมีประสิทธิภาพภายใต้บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ มีอิสระทางความคิด ดังที่ ทอเรนซ์ (Torrance. 1965 : 103) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการของความคิดสร้างสรรค์สูงสุดเมื่ออายุ 4 ปี ดังนั้นการพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ 2) ความสามารถเฉพาะตัวของผู้เรียน และ 3) การใช้สื่อประกอบกิจกรรมและประสบการณ์ ซึ่งเด็กปฐมวัยยังไม่สามารถใช้เหตุผลได้อย่างลึกซึ้ง แต่สามารถเรียนรู้ให้เข้าใจได้โดยอาศัยประสบการณ์ตรงจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม และจะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นอกเหนือจากผลที่ได้รับดังกล่าว ศิลปะยังมีความหมายต่อตัวเด็กมาก เพราะศิลปะเป็นช่องทางการสื่อความคิด เด็กสามารถเรียนรู้ด้วยการซึมซับ และสร้างเป็นองค์ความรู้ให้เกิดขึ้น ครูมีบทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรม ให้มีความหมายต่อเด็กในการสร้างองค์ความรู้ โดยเป็นกิจกรรมที่ครูสามารถให้เด็กใช้สมองซีกซ้ายควบคู่ไปกับสมองซีกขวาได้อย่างสมดุล การพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ควรพัฒนาตั้งแต่เยาว์วัย โดยเฉพาะช่วง อายุ 6 ขวบแรกของชีวิต ซึ่ง

เป็นช่วงที่เด็กมีจินตนาการสูง ศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์กำลังพัฒนา ดังที่ เกล (Gale ; อ้างอิงใน ทิศนา ขัมมณี. 2547 : 91) ได้กล่าวว่า ถ้าเด็กไม่ได้รับ การเอาใจใส่ตั้งแต่เยาว์วัย ความสามารถ ด้านความคิดสร้างสรรค์ นี้ก็จะไม่พัฒนาขึ้น อาจหยุดชะงักหรือฝ่อ ไปในที่สุด ซึ่งควรควรตระหนัก ถึงปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนา และทำการศึกษาค้นคว้า วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

การจัดกิจกรรมทางด้านศิลปะเป็นการจัดประสบการณ์ให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ เป็น การเปิดโอกาสและกระตุ้นให้เด็กได้คิด จินตนาการ แสดงความรู้สึก และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนการคำนึงถึงบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เด็ก ได้กล้าคิดกล้าแสดงออก ทั้งนี้เนื่องจากการจัด กิจกรรมศิลปะต่าง ๆ จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้างให้เด็ก ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีหลาย รูปแบบและหลายวิธี เช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การร้อย การปั้น การสาน การประดิษฐ์เศษ วัสดุ การวาดภาพระบายสี (วไลยา ปรีชากุล. 2550 : 52) กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เด็ก รู้สึกตื่นเต้นสนุกสนาน ได้แสดงออกอย่างอิสระ เด็กได้เรียนรู้ จากการสังเกต และทดลองด้วย ตนเอง ได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ทำให้เด็กเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่าย อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนา และส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และ สติปัญญา (ทศนีย์ ตีเลิศ. 2551 : 4) การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดการ เรียนรู้ โดยง่ายและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก เพราะการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยเป็นการเรียน เพื่อเสริมสร้างความสามารถของเด็ก โดยเฉพาะ (สิริลักษณ์ นิตินทรธรรมกุล. 2552 : 82)

งานประดิษฐ์เศษวัสดุ เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ช่วยส่งเสริมให้เด็ก ได้ แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการและช่วยส่งเสริมให้เด็ก สามารถฝึกทักษะการใช้สื่อและความคิด ซึ่งจะแตกต่างไปจากงานวาดรูป ระบายสี เพราะไม่ได้ มุ่งเน้นให้เด็กแสดงออกทางศิลปะเพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นให้เด็กได้เรียนรู้การทำงานที่มีกระบวนการ หรือมีขั้นตอน การเตรียมสื่อต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมนั้นเป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้สำหรับ เด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ คิดอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น สื่อที่ดีจึงเป็นสิ่งที่จะช่วย กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้เศษ วัสดุเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการใช้สื่อวัสดุเหลือใช้ นำมาใช้ในการจัดกิจกรรม จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบัน ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมักจะพบปัญหาในการใช้สื่อต่าง ๆ และมองข้าม การนำเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น กระดาษ แก้วน้ำพลาสติก ขวดนมหรือขวดน้ำพลาสติก กล่องยาตีฟัน กล่องนม เพราะเป็นวัสดุที่มีอยู่ใกล้ตัว และหาง่าย นำกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ โดยการนำมา ประดิษฐ์เป็นผลงานทางศิลปะ ดังนั้น ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงควร คำนึงในการจัดเตรียมสื่อต่าง ๆ โดยให้เด็กได้รับรู้คุณค่าของสื่อวัสดุเหลือใช้ที่สามารถนำกลับมา ใช้ทำประโยชน์ได้เป็นอย่างดี เด็กจะได้ฝึกการสังเกตเริ่มตั้งแต่การรู้จักที่มาของสื่อวัสดุพร้อมทั้ง

รู้จักการจัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการเลือกใช้วัสดุที่ตนเองสนใจผ่านกระบวนการคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง ส่งเสริมให้เด็กประดิษฐ์สร้างสรรค์ตกแต่งเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ตามความคิด จินตนาการ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้เศษวัสดุจึงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

จากเหตุผล แนวคิด ทฤษฎีและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ซึ่งให้เห็นว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องอาศัยกิจกรรมศิลปะจากเศษวัสดุเป็นสื่อกลางแบบแยกกันไม่ได้ เพราะการประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นการสร้างความเพลิดเพลินและช่วยให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง หากนักเรียนได้รับการส่งเสริมให้ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะอย่างเหมาะสมแล้วเด็กจะสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่และพร้อมจะใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาตนเองต่อไป ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในระดับปฐมวัย จึงมีความเห็นว่าการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์จากเศษวัสดุที่หลากหลายจะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยให้เด็กมีโอกาสเลือกและตัดสินใจ การแสดงความรู้สึกผ่านกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ได้สร้างสรรค์ผลงานจะช่วยให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุเป็นอย่างไร
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์มีความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านหนองตะคร้อ ตำบลเมืองฝ้าย อำเภอหนองหงส์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 13 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ

2.2.1 ด้านความคิดริเริ่ม

2.2.2 ด้านความคิดคล่องแคล่ว

2.2.3 ด้านความคิดละเอียดลออ

2.2.4 ด้านความคิดยืดหยุ่น

3. เนื้อหาสาระ

ผู้วิจัยกำหนดการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 25 กิจกรรม มุ่งเน้นพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 4 ด้าน คือ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดละเอียดลออ และด้านความคิดยืดหยุ่น

4. สถานที่วิจัย

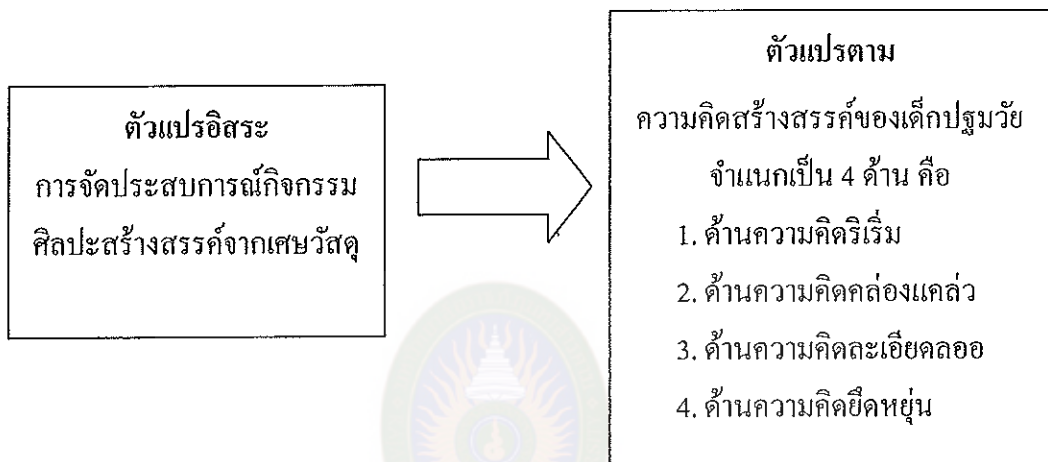
โรงเรียนบ้านหนองตะคร้อ ตำบลเมืองฝ้าย อำเภอหนองหงส์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ทำการทดลองใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 25 ครั้ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หมายถึง ความสามารถของสมองในการคิดจินตนาการผสมผสานความรู้ ประสบการณ์ ซึ่งนำไปสู่การคิดค้นสิ่งประดิษฐ์และคิดแปลงให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิม โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่ แตกต่างไปจากความคิดธรรมดา และแปลกแตกต่างจากบุคคลอื่น ความคิดที่ไม่ซ้ำแบบใคร

1.2 ความคิดคล่องแคล่ว หมายถึง ความสามารถในการคิดหาคำตอบให้ได้ อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว คิดหาคำตอบได้จำนวนมากในเวลาจำกัด และคิดได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว ไม่ลังเล ไม่ชักถาม

1.3 ความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความคิดที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ คิดอย่างเป็นขั้นตอนสามารถอธิบายได้เห็นภาพชัดเจน สามารถขยายความคิดหลักให้ได้ความหมายสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และคิดอย่างละเอียดมีขั้นตอนสามารถอธิบายวิธีการได้

1.4 ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความคิดที่สามารถคิดได้หลายประเภทอย่างอิสระ เป็นความคิดพื้นฐานที่นำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ได้หลายรูปแบบ หลายประเภท และคิดค้นแปลงสิ่งที่ต้องการได้หลายประเภท

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์และแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาใช้ในการวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใดจึงจะสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่อไป

2. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติลงมือกระทำกับสื่อวัสดุ อุปกรณ์ โดยเน้นสื่อที่เป็นวัสดุเหลือใช้ ได้แก่ ขวดพลาสติก แก้วน้ำ พลาสติก กระดาษ ไม้ ก่อของนม ก่อของยาสีฟัน หลอด ฝาขวด กระจังน้ำอัดลม เศษผ้า และเศษดินสอ ซึ่งได้ทำความสะอาด และไม่เป็นอันตรายแก่เด็ก โดยนำมาใช้ในการประดิษฐ์สร้างผลงาน เด็กเกิดการเรียนรู้ เป็นผู้คิดวางแผน ตัดสินใจและลงมือปฏิบัติผลงานศิลปะสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการคิดการแก้ปัญหา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะด้านการคิด จินตนาการ คิดสร้างสรรค์ประดิษฐ์ผลงานที่แปลกใหม่ หลากหลายรูปแบบ จะส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีต่อไป

3. การจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ หมายถึง แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ เพื่อให้เด็กเกิดพัฒนาการด้านความคิด และสติปัญญาในการสร้างสรรค์งานศิลปะต่าง ๆ ซึ่งมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันก่อนดำเนินกิจกรรม 2) ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม 3) ขั้นสรุปและอภิปรายผล เพื่อให้นักเรียนและครูได้ร่วมกันสรุปผลการดำเนินกิจกรรม 4) ขั้นขยายความรู้และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมให้นำไปใช้ในกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ เพื่อให้มีความเข้าใจในกิจกรรมร่วมกัน

4. ผลการพัฒนาคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หมายถึง ระดับคุณภาพของการพัฒนาคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ตรงกับความต้องการของการจัดการเรียนเรียนรู้ ที่คาดหวัง ตามรูปแบบการพัฒนาคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดละเอียดลออ และด้านความคิดยืดหยุ่น

5. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 3 – 5 ปี ซึ่งเข้าเรียนในโรงเรียนบ้านหนองตะคร้อ ตำบลเมืองฝ้าย อำเภอหนองหงส์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้สูงขึ้นอย่างเหมาะสม
2. เป็นข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย
3. นักเรียนที่ผ่านการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY